

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Presentation av samrådsmaterial

Säveåns vattenråd

12/02/2021

Emelie Möllersten och Maria Owemyr

Program

1. Vad ingår i samrådet?
2. Hur mår Säveåns vatten?
3. Miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten
4. PAUS
5. Åtgärder som föreslås för att nå MKN
6. Lämna synpunkter
7. Lästips och samrådsmöten

Samråd pågår 1 nov 2020 – 30 april 2021

- Statusklassningar, miljö kvalitetsnormer och åtgärdsförslag i Vatteninformationssystem Sverige (VISS)

OBS! Separat samråd för vattenkraft: 1 mars – 30 april

Vattenrådets roll

- Samlar lokala intressen i ett avrinningsområde
- Ser gemensamma lösningar i alla typer av vattenfrågor
- Arbetar tvärs över administrativa gränser

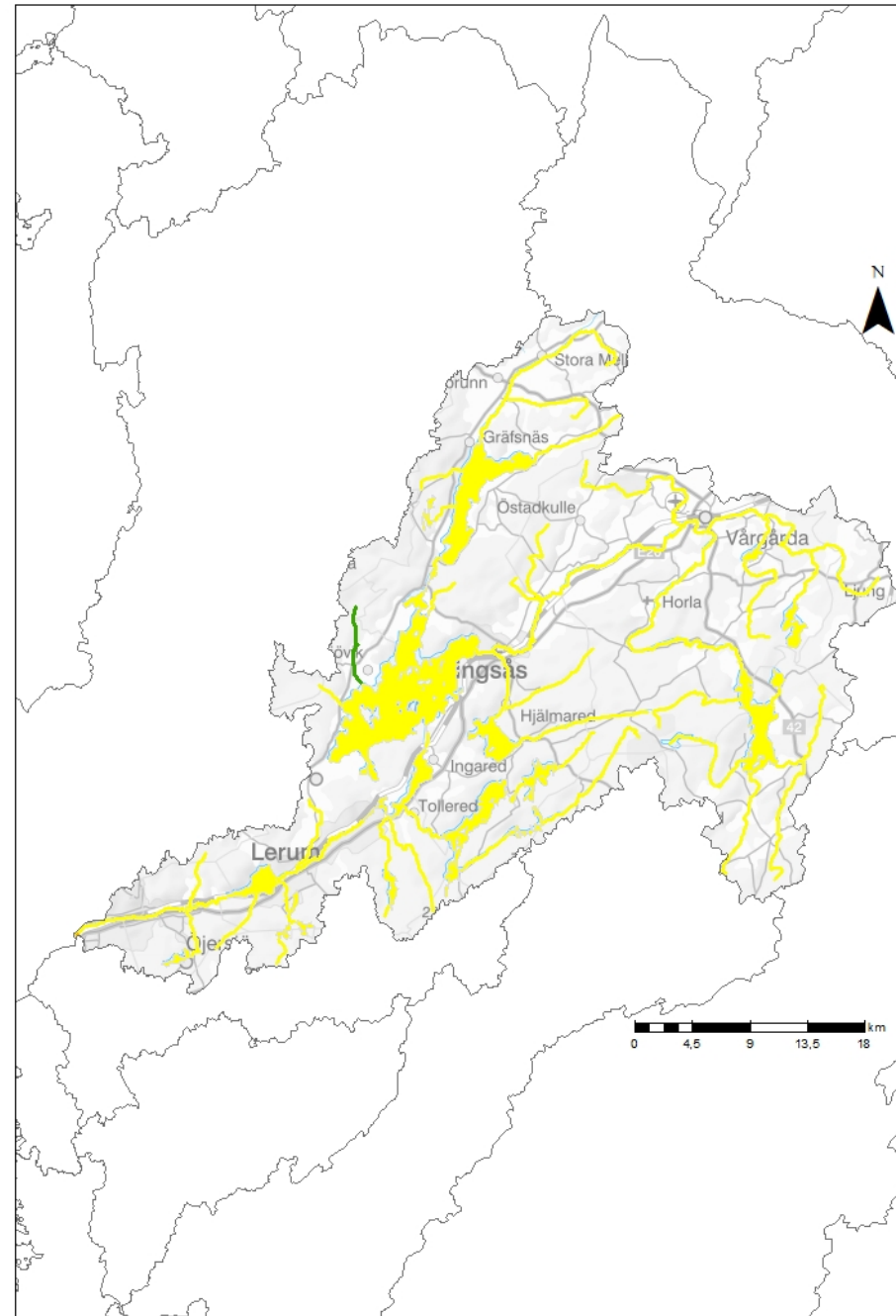

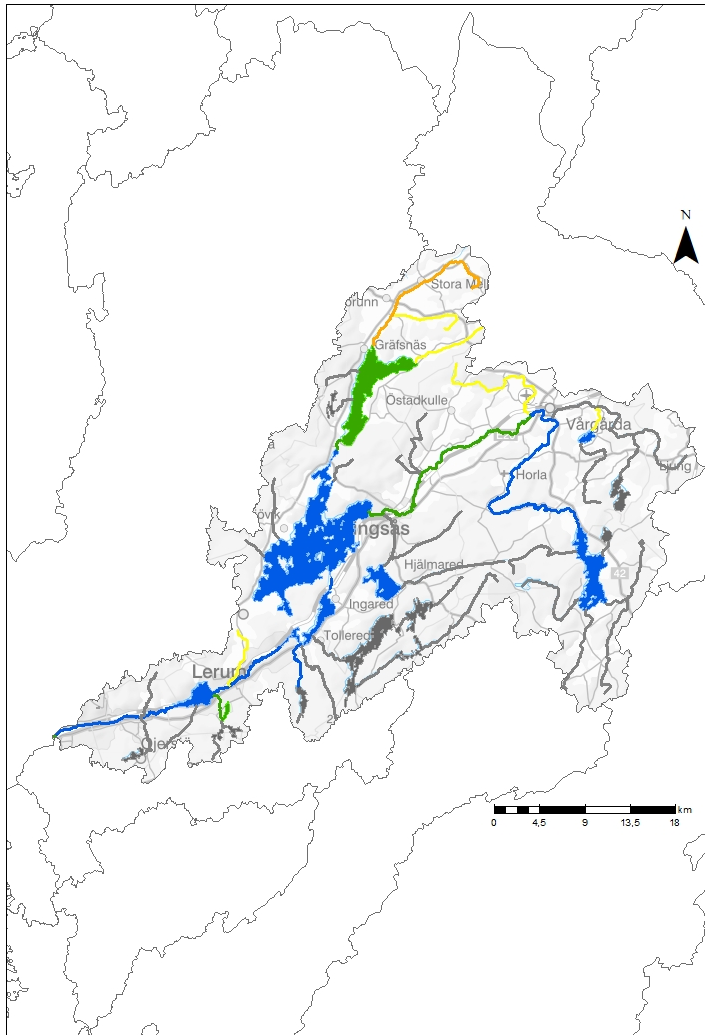
Hur mår Säveåns vatten?

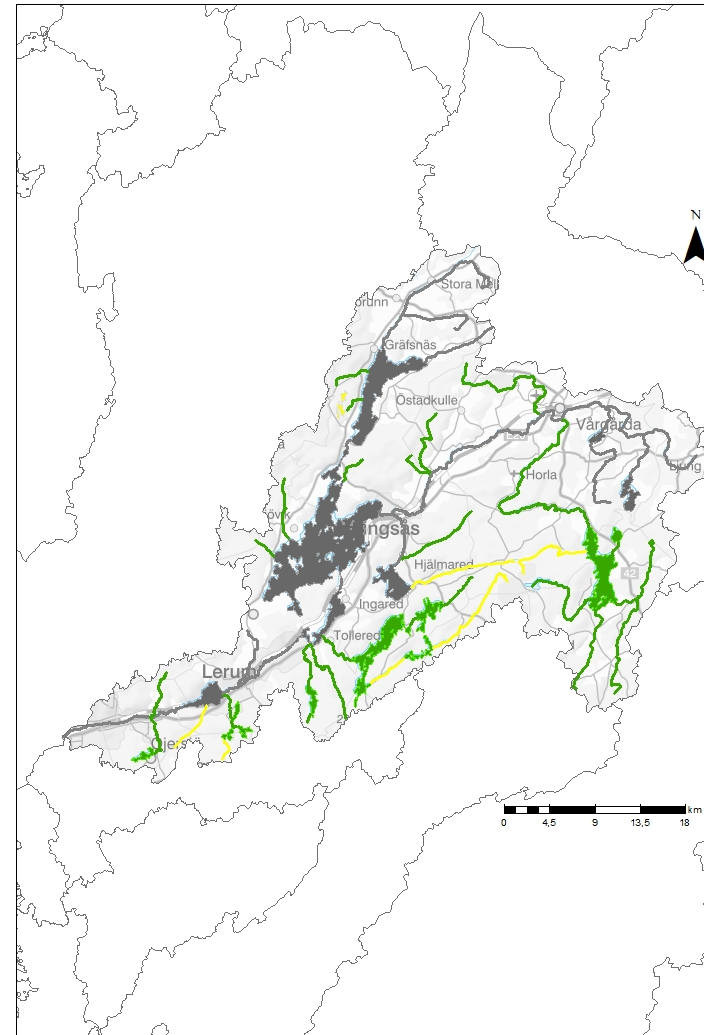
Ekologisk status ytvatten

Status närlingsämnen

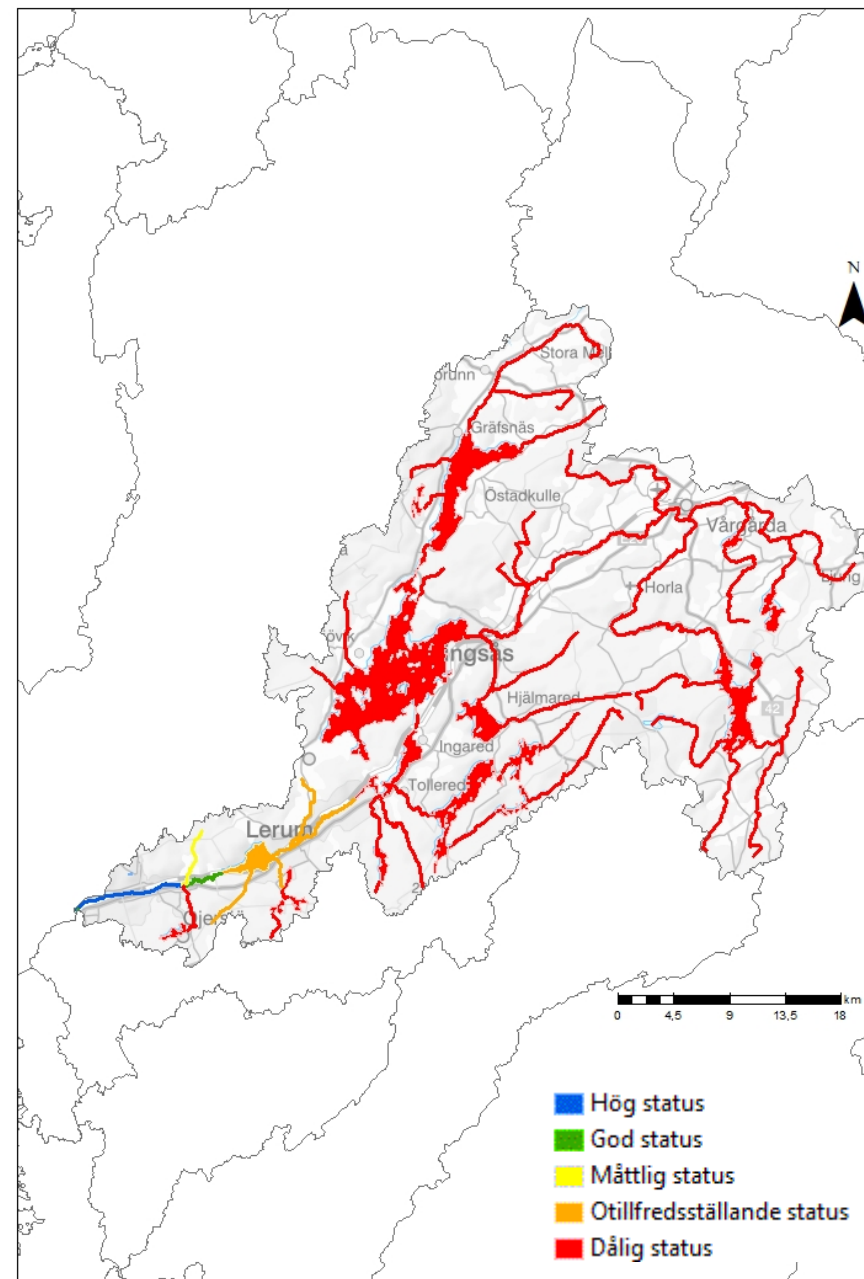
Status försurning

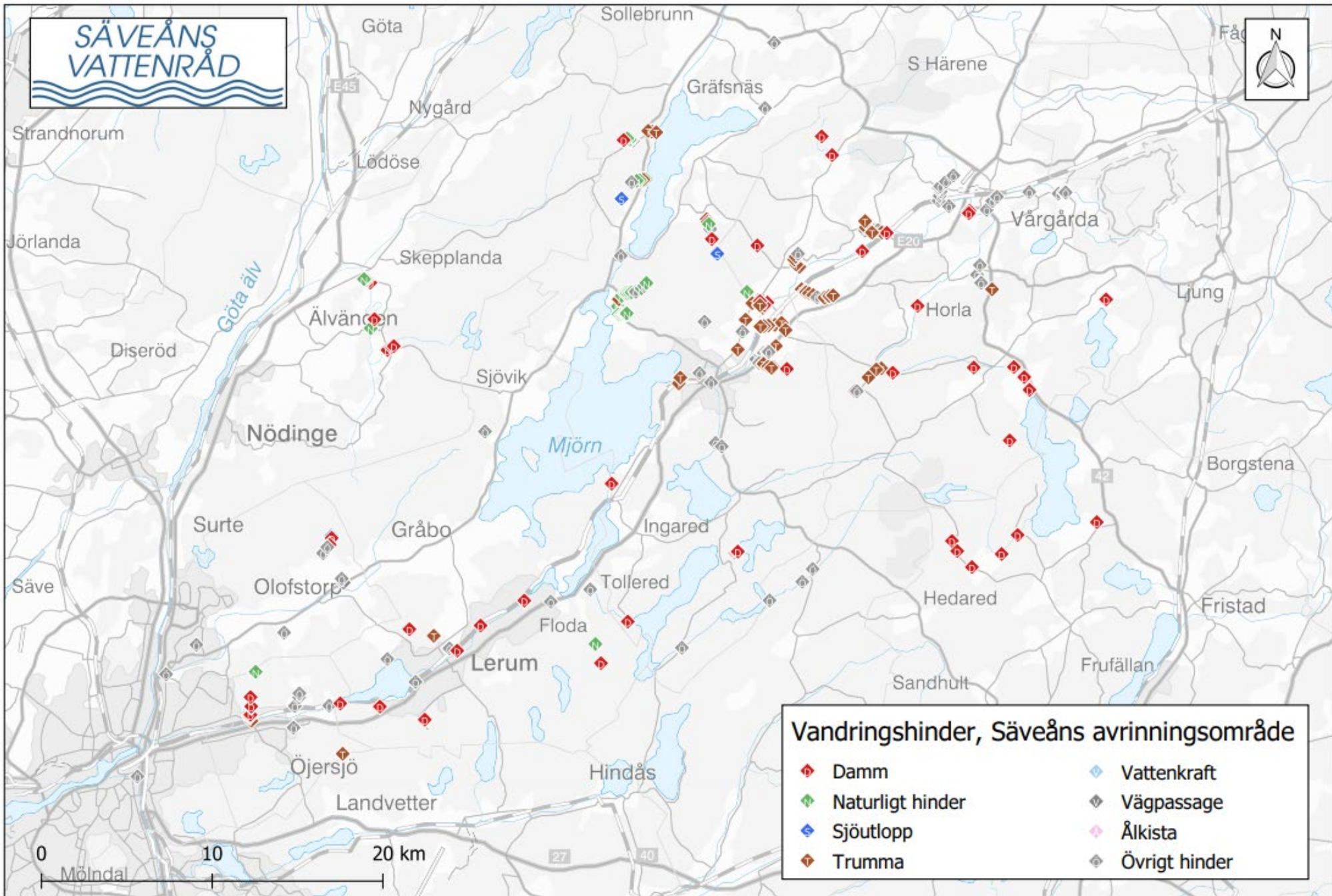

Status konnektivitet

- Fiskars vandring uppströms och nedströms i vattendrag och till sjöar
- Vandringshinder för alla fiskar = **dålig** status
- Vandringshinder enbart för svagsimmande fiskar = **måttlig** status

Hur långt vandrar fiskarna?

Fiskar med **stort** vandringbehov

Asp
Flodnejonöga
Färna
Gös
Harr
Havsnejonöga
Id
Lax
Sik
Stäm
Vimma
Ål
Öring

Ex. **normalt** vandringsbehov

Abborre
Gädda
Mört
Braxen
Lake
Elritsa
Faren

Fiskvandring – arter, drivkrafter och omfattning i tid och rum

Underlag till vägledning om lämpliga försiktighetsmått
och bästa möjliga teknik för vattenkraft

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2013:11

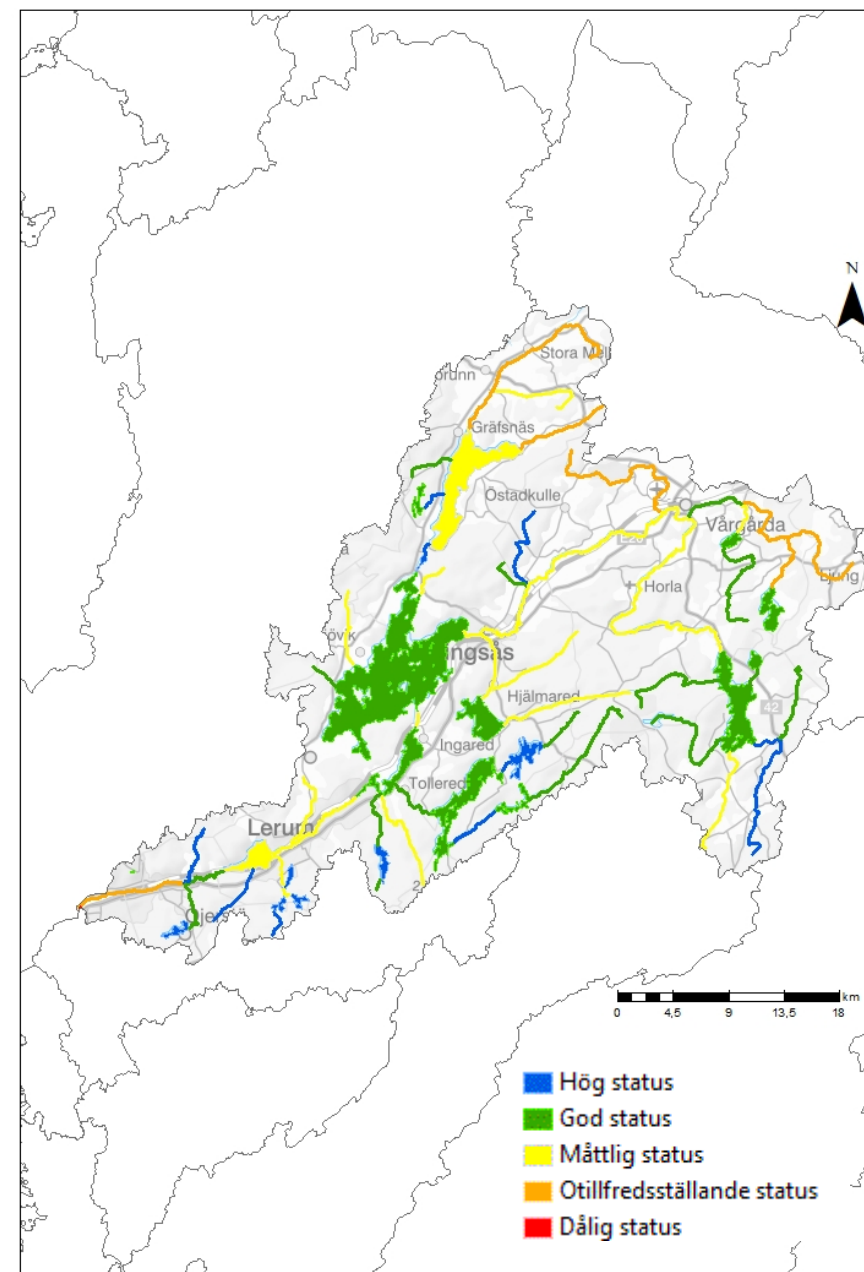

Status morfologi

- Växter och djurs livsmiljöer

Exempel på åtgärder

- Återskapa ekologiskt funktionell kantzon i urban miljö
- Biotopvård i vattendrag

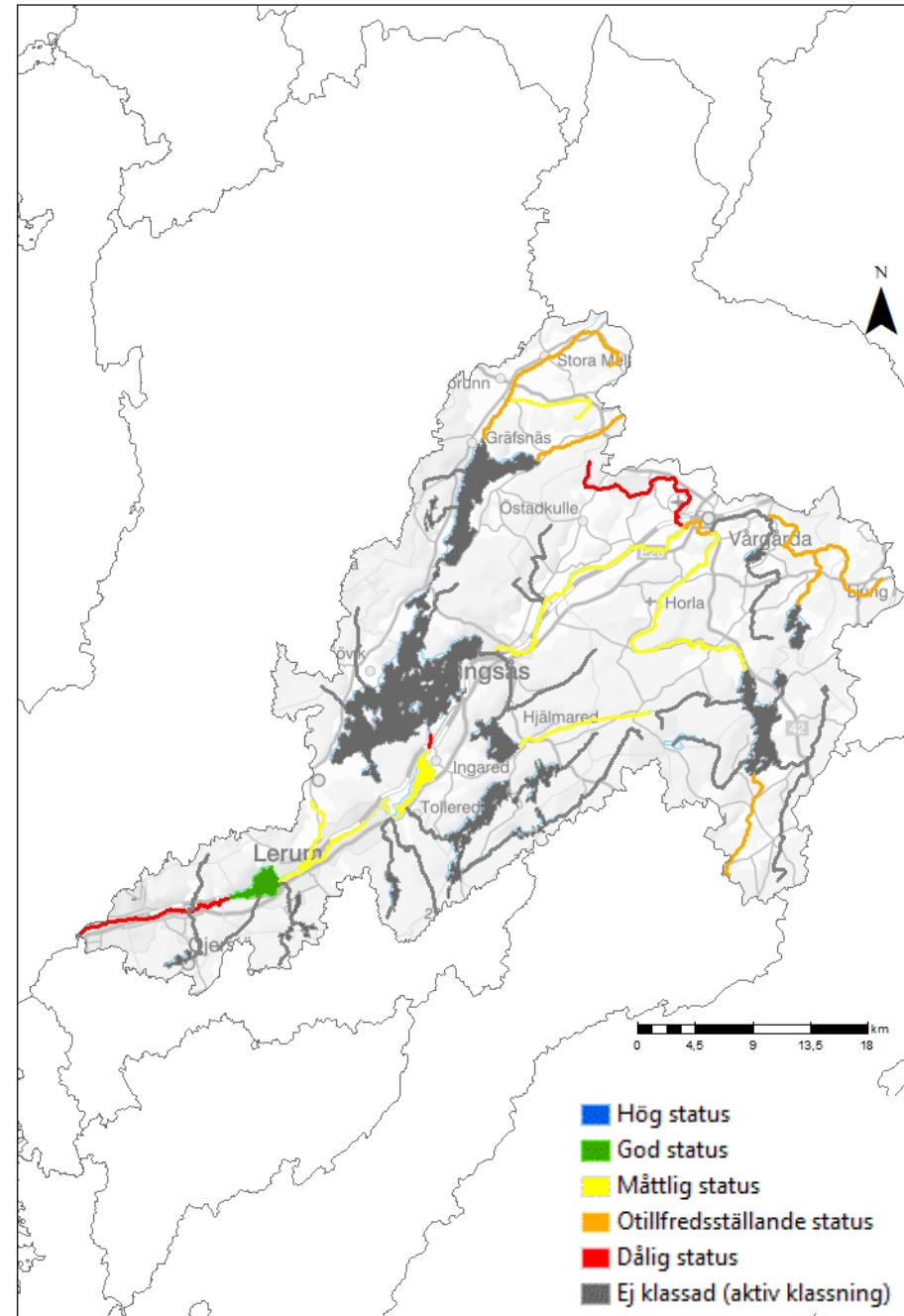

Status hydrologisk regim

- Flöde- och vattenståndsförändringar

Exempel på åtgärder

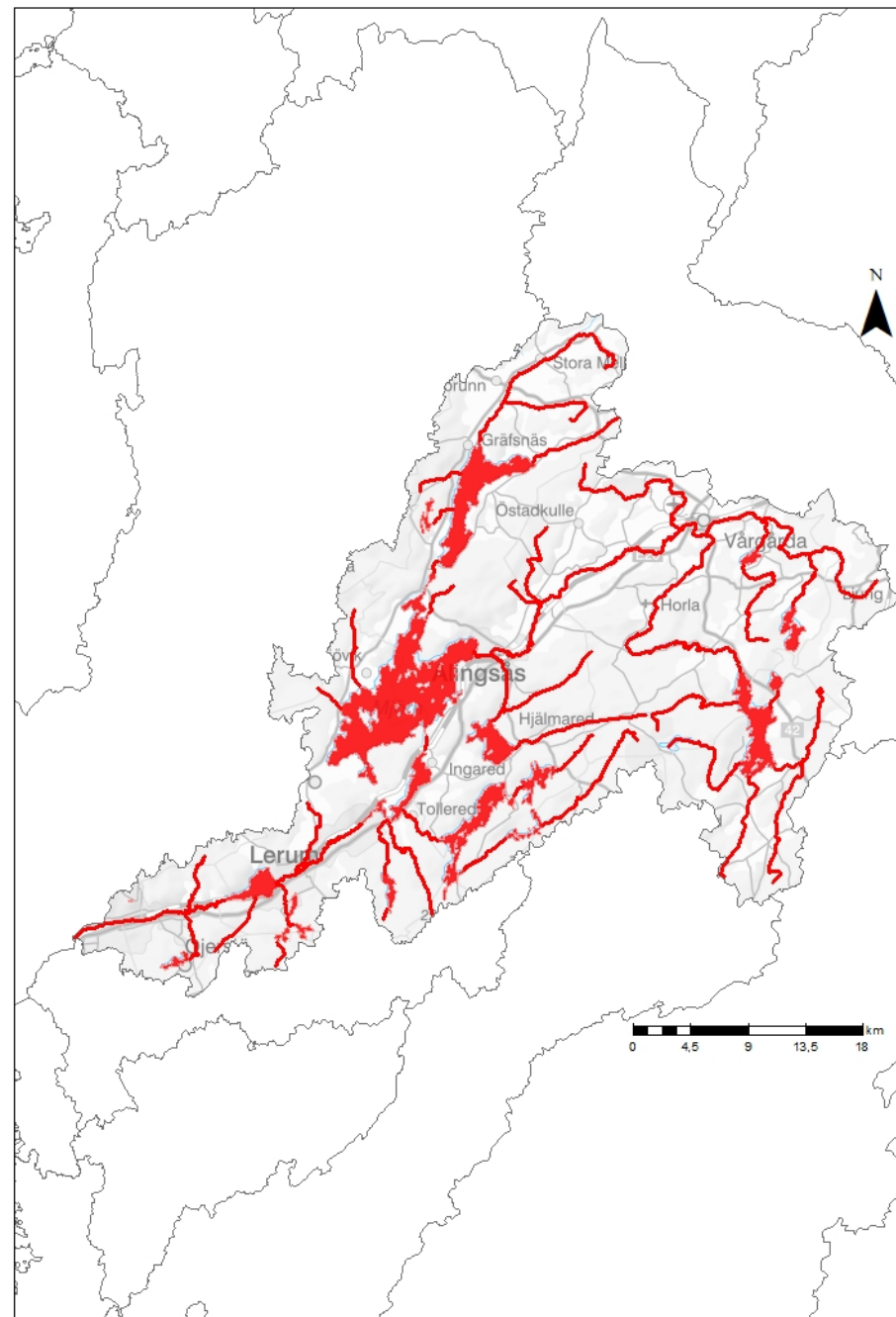
- Bevara eller förbättra hydrologisk regim
- Biotopvård

Kemisk status ytvatten

- Ingen vattenförekomst i området uppnår god kemisk status pga. **kvicksilver** och **PBDE** (så kallade överallt överskridande ämnen).

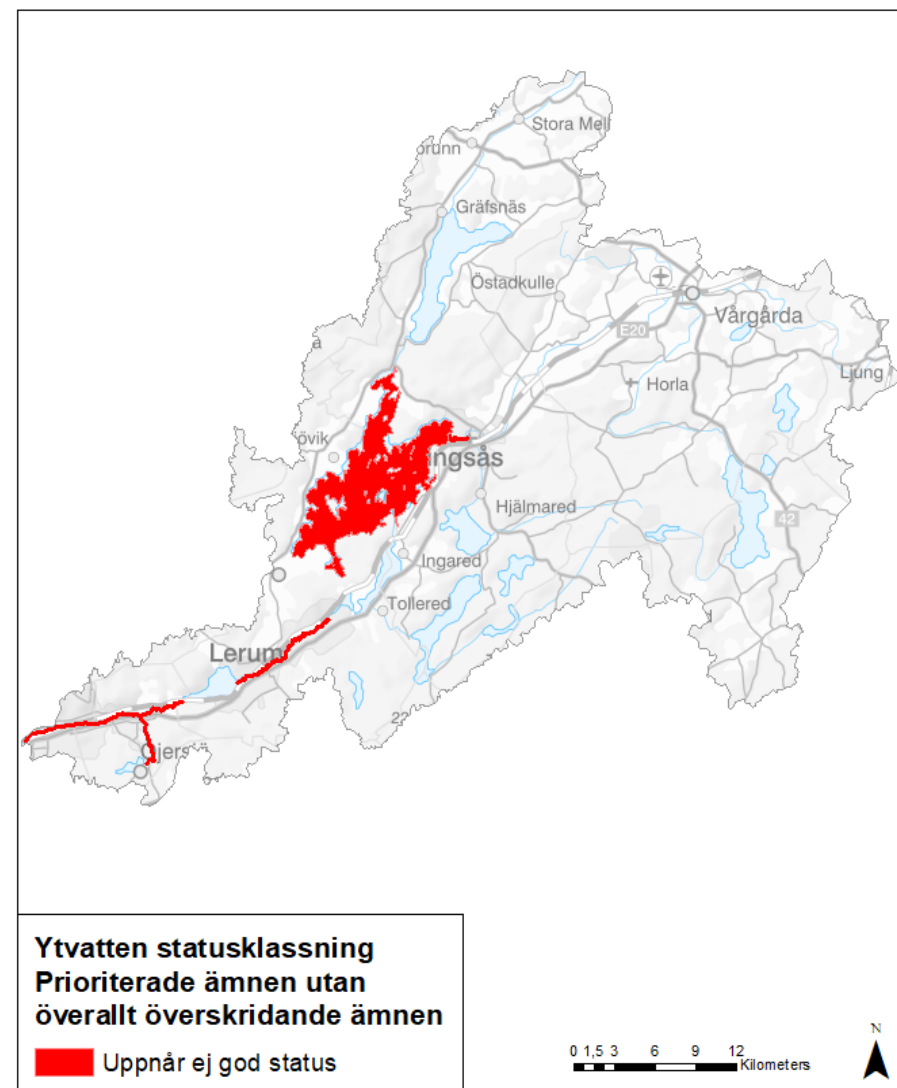

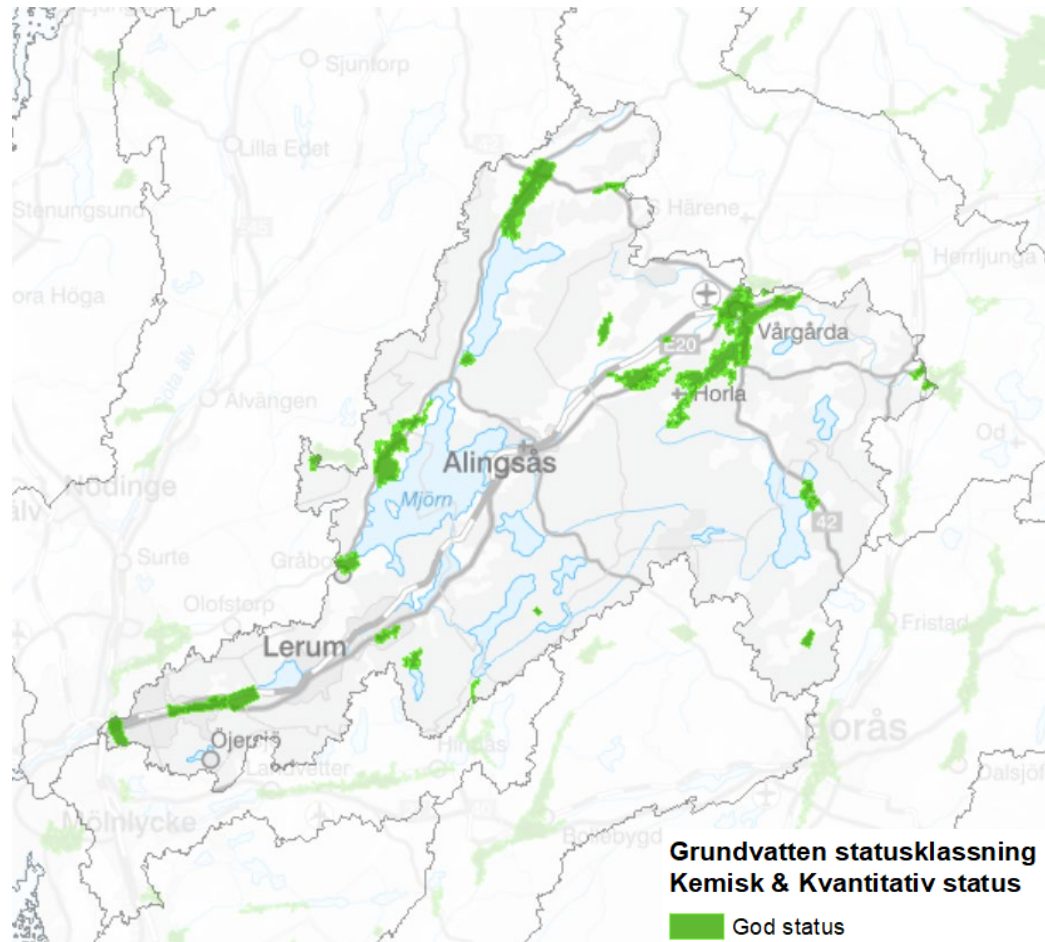
Kemisk status forts.

PRIO-ämnen:

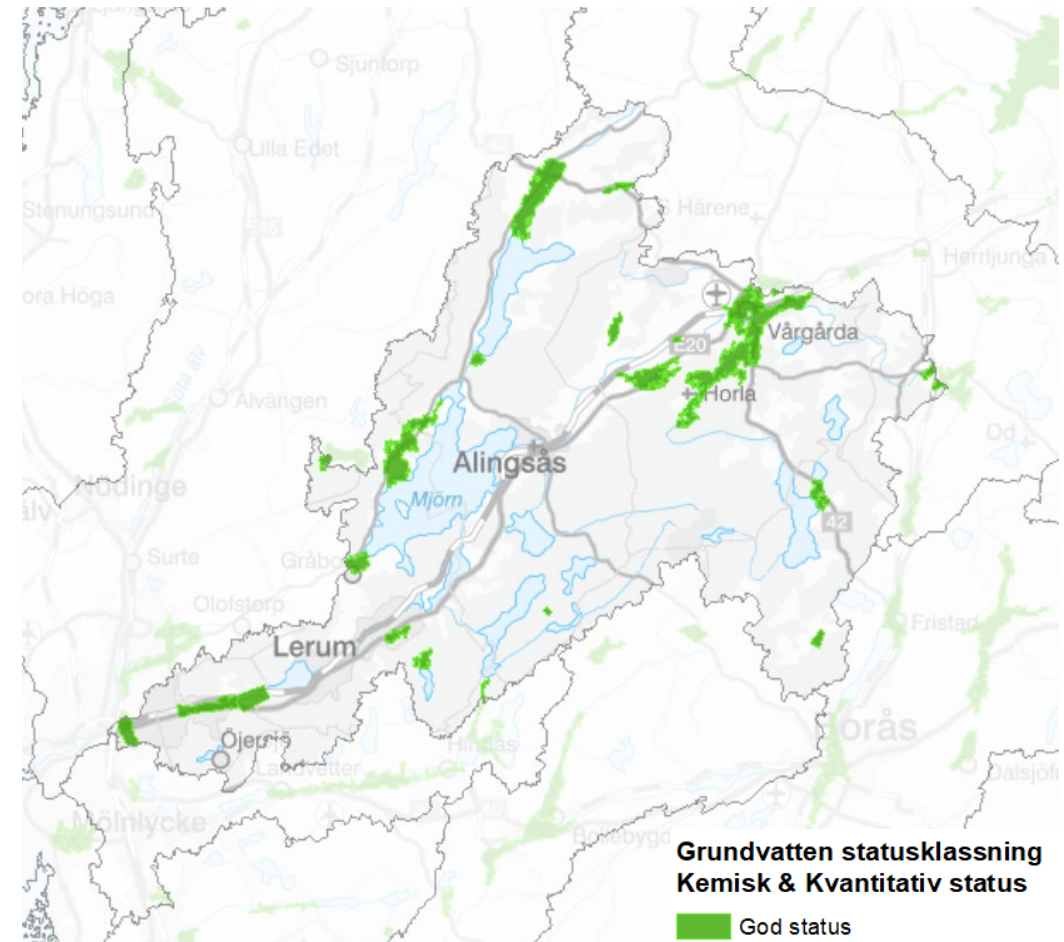
- Säveån (4 delsträckor) – PAH, PFOS, TBT
- Mjörn – TBT

Kemisk status Grundvatten

Kvantitativ status Grundvatten

Miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten

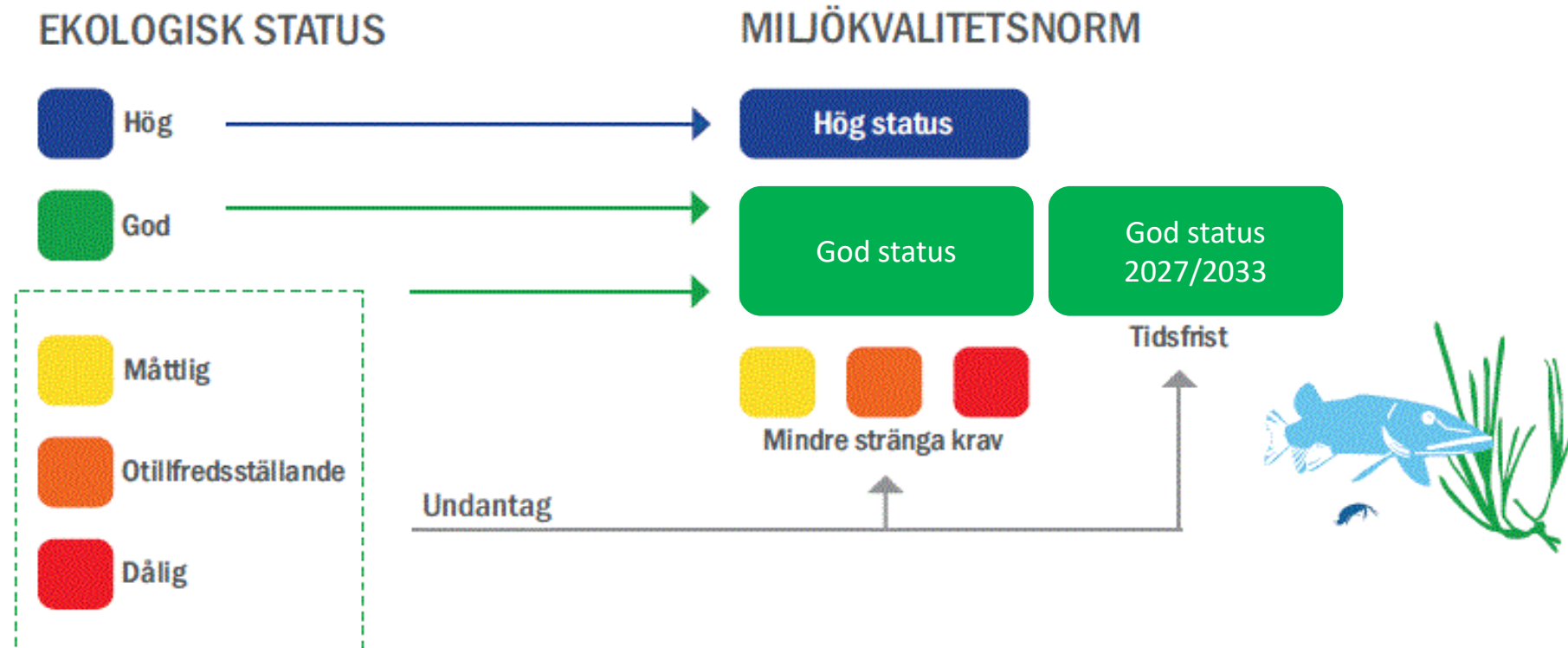

Miljö kvalitetsnormer för vatten

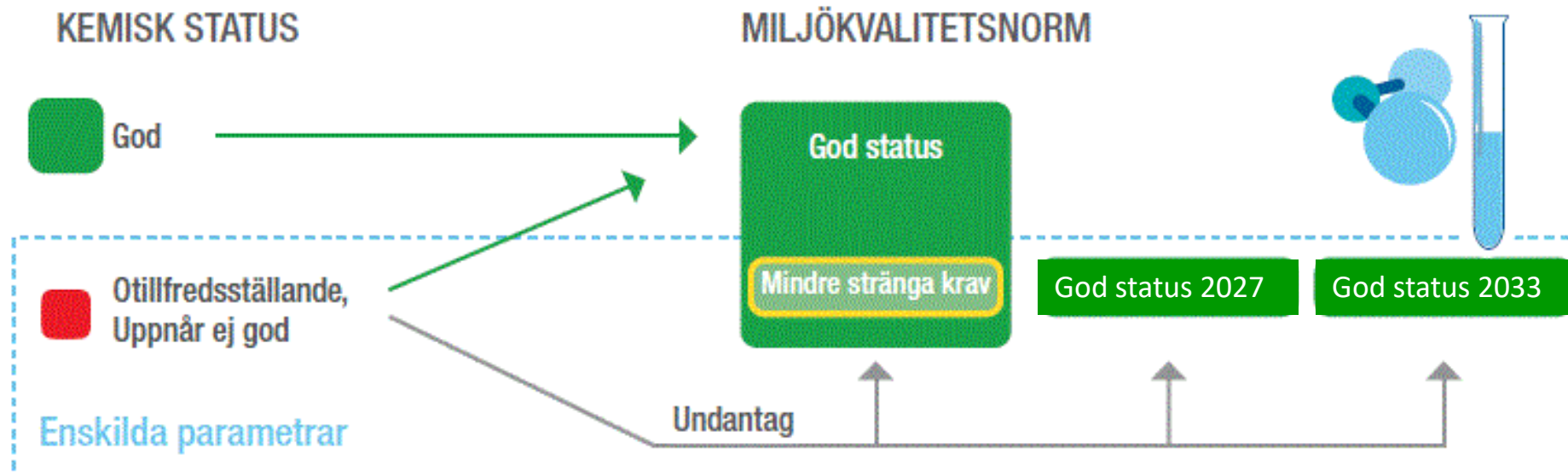
- **Alla** vattenförekomster ska ha en miljö kvalitetsnorm
- MKN är bindande **kvalitetskrav** för vattenförekomster
- Anger vilken **status** ett vatten ska ha vid en viss tidpunkt
- MKN fastställs av vattendelegationen i respektive vattendistrikt som en **föreskrift**

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Skäl för undantag

**Tidsfrist till
2027 eller 2033**

Mindre stränga krav

Skäl för undantag

Inte tekniskt möjligt i tid

Orimliga kostnader på kort tid

Naturlig återhämtning

Tekniskt omöjligt

Orimliga kostnader

Naturliga förhållanden

Förslag till nya MKN i VISS

Säveån - mellan Aspen och Sävelången

Vattenförekomst | MS_CD: WA75019230 | VISS EU_CD: SE641190-129229 | Senaste bedömning

Sparas som PDF

Dela:

Kontakta ansvarig länsstyrelse

Förslag till ny Miljökvalitetsnorm

2020-11-02 12:15 - Arbetsmaterial - Förvaltningscykel 3 (2017 - 2021) ▾

Version: Arbetsmaterial

Ekologisk status

Kvalitetskrav

■ God ekologisk status 2033

Beskrivning ▾

Kemisk ytvattenstatus

Kvalitetskrav

■ God kemisk ytvattenstatus

Undantag - Senare målår

PFOS - Perfluoroktansulfonsyra och dess derivater ▾

Kvalitetskrav

■ God kemisk ytvattenstatus

Tidpunkt

Senare målår
2027

Påverkanstryck

Undantag - Mindre stränga krav

Bromerad difenyleter ▾

Kvicksilver och kvicksilverföreningar ▾

■ Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

■ Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

Diffusa källor - Atmosfärisk deposition

Diffusa källor - Atmosfärisk deposition

Referenser

The National Swedish Contaminant Monitoring Programme for Freshwater Biota, 2018

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten

Förslag till ny Miljökvalitetsnorm

2020-11-02 12:15 - Arbetsmaterial - Förvaltningscykel 3 (2017 - 2021) ▾

Version: Arbetsmaterial

Ekologisk status

Kvalitetskrav

■ God ekologisk status 2033

Beskrivning

Undantag

Kvalitetsfaktor

Hydrologisk regim i vattendrag

Påverkanstryck

Förändring av hydrologisk regim -
vattenkraft

Tidsfrist

2033

Mindre strängt krav

Skäl

Naturliga förutsättningar

Motivering

Det finns en väsentlig påverkan på flödet och vattendraget påverkas negativt av själva regleringen. Det påverkar den ekologiska funktionen i vattendraget i så hög grad att den ekologiska statusen bedöms vara lägre än god. Från och med den 1 januari 2019 ska alla vattenkraftsverksamheter förses med moderna miljövillkor, dvs. ett meddelat tillstånd enligt miljöbalken (1998:808). Vattenförekomsten ingår i en prövningsgrupp med utgångspunkt i den nationella prövningsplanen och beräknas ingå i omprövning 2028 (HaV 2019). Först efter prövning är det klart vilka åtgärder som kan krävas i vattenförekomsten. Det är därmed inte tekniskt möjligt att uppnå god status förhydrologisk regim tidigare än, eller senast, 2033 och därmed finns skäl för tidsfrist.

Kvalitetsfaktor

Fisk

Påverkanstryck

Förändring av hydrologisk regim -
vattenkraft

Tidsfrist

2033

Mindre strängt krav

Skäl

Naturliga förutsättningar

Motivering

Det finns en väsentlig påverkan på flödet och vattendraget påverkas negativt av själva regleringen. Det påverkar den ekologiska funktionen i vattendraget i så hög grad att den ekologiska statusen bedöms vara lägre än god. Från och med den 1 januari 2019 ska alla vattenkraftsverksamheter förses med moderna miljövillkor, dvs. ett meddelat tillstånd enligt miljöbalken (1998:808). Vattenförekomsten ingår i en prövningsgrupp med utgångspunkt i den nationella prövningsplanen och beräknas ingå i omprövning 2028 (HaV 2019). Först efter prövning är det klart vilka åtgärder som kan krävas i vattenförekomsten. Det är därmed inte tekniskt möjligt att uppnå god status förhydrologisk regim tidigare än, eller senast, 2033 och därmed finns skäl för tidsfrist.

5 min paus

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Åtgärder som föreslås för att nå MKN

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

- riktas mot myndigheter och kommuner
- administrativa åtgärder som är juridiskt bindande

VISS

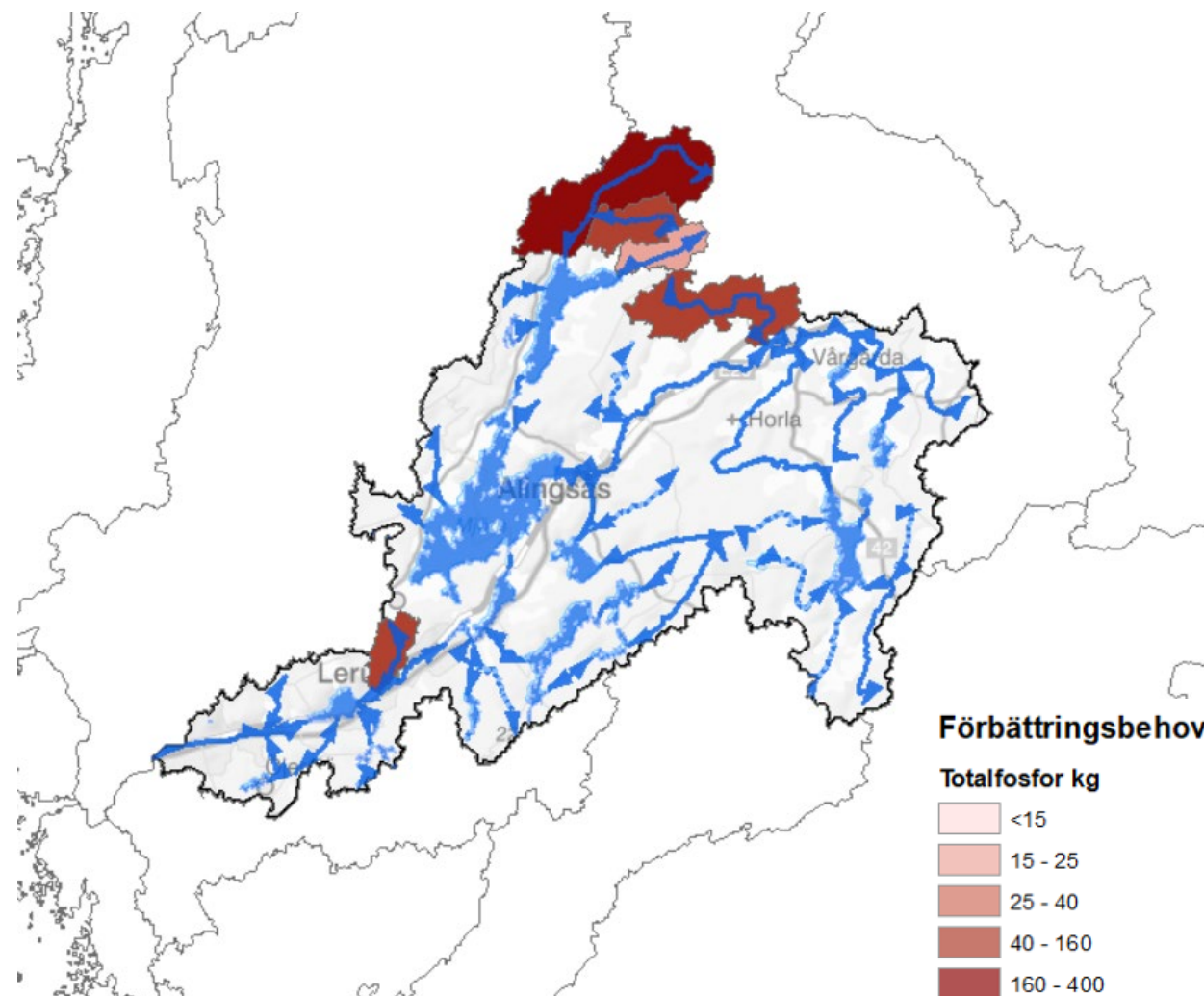
- I VISS finns förslag på praktiska åtgärder som behövs för att nå miljökvalitetsnormen.
- Åtgärderna är förslag – andra åtgärder kan vara bättre lämpade.

Säveån - mellan Aspen och Sävelången							
Vattenförekomst MS_CD: WA75019230 VISS EU_CD: SE641190-129229 Senaste bedömning		Sparas som PDF		Dela: 		Kontakta ansvarig länsstyrelse	
Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 3 (10 st)							
Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Bevara eller förbättra hydrologisk regim i Säveån - mellan Aspen och Sävelången	Återskapa eller förbättra hydrologisk regim	Säveån - mellan Aspen och Sävelången	Ökning Habitat ha		-		
Biotopvård i vattendrag i Säveån - mellan Aspen och Sävelången	Biotopvård i vattendrag	Säveån - mellan Aspen och Sävelången			-		
Ekologiskt funktionell kantzon skogsbruk	Ekologiskt funktionella kantzoner-skogsbruk	Säveån - mellan Aspen och Sävelången			-		
God miljöhänsyn vid kvävegödsling	God miljöhänsyn vid kvävegödsling	Säveån - mellan Aspen och Sävelången			-		
Hänsyn vid dikning	Hänsyn vid dikning	Säveån - mellan Aspen och Sävelången			-		
Minskat kväveläckage med fånggröda vid WA75019230	Fånggrödor	Säveån - mellan Aspen och Sävelången	Minskning Totalkväve 7 kg/år	1,7 ha	2021 - 2027		
Vårplöjning vid WA75019230	Vårbearbetning	Säveån - mellan Aspen och Sävelången	Minskning Totalkväve 17 kg/år	5,7 ha	2021 - 2027		
Möjliggöra upp- och nedströmspassage - Säveån kraftverksdamm i Floda	Möjliggöra upp- och nedströmspassage			4 m	-		Ingår i underlaget till Vattenmyndighetens åtgärdsprogram i Cykel2
Möjliggöra upp- och nedströmspassage - Säveån kraftverksdamm vid Hillefors	Möjliggöra upp- och nedströmspassage			5,5 m	-		
Möjliggöra upp- och nedströmspassage - Säveån, kraftverksdamm vid Jonsered	Möjliggöra upp- och nedströmspassage		Ökning Habitat ha	2,5 m	-		

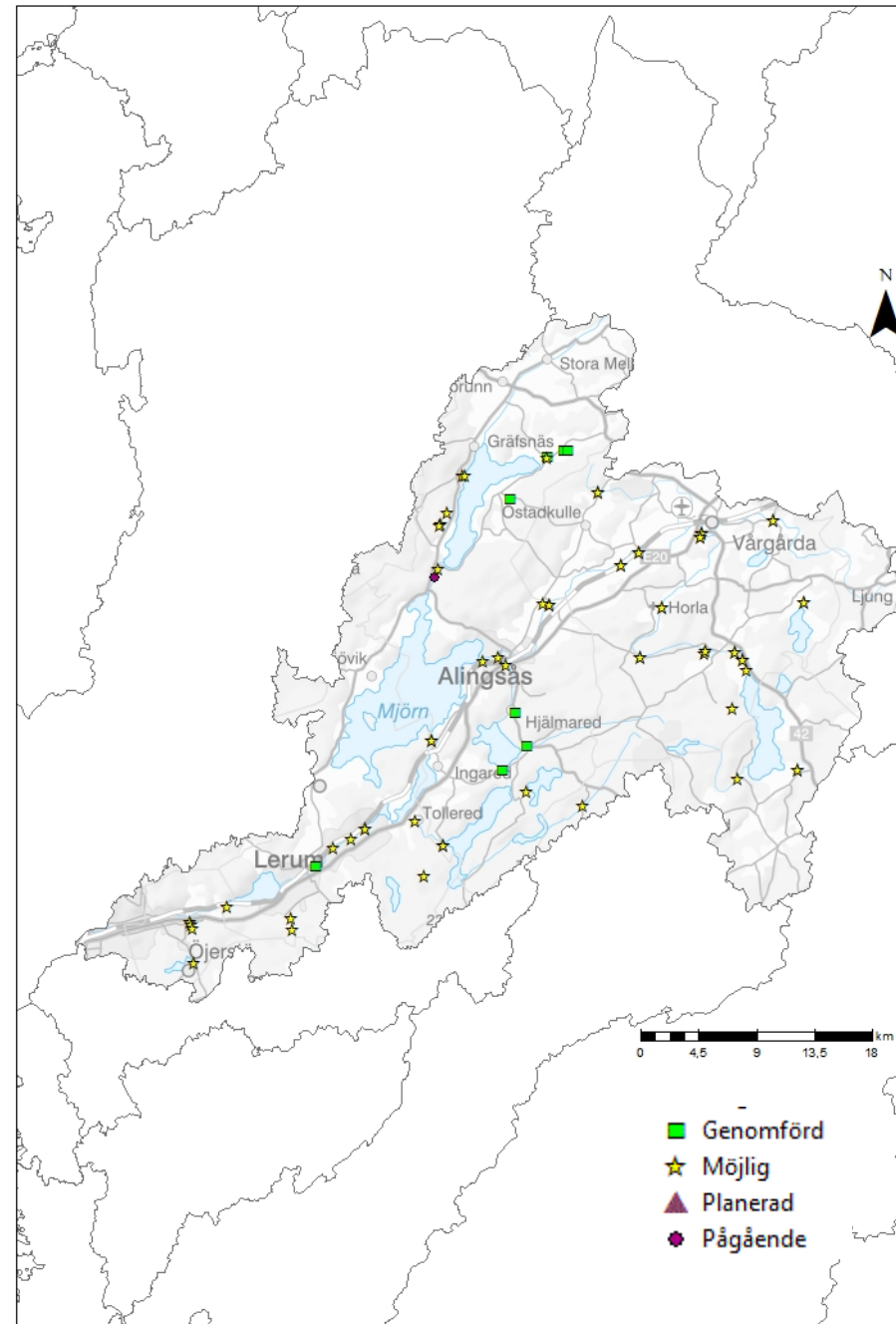

Förbättringsbehov övergödning

Konnektivitet

- Föreslagna åtgärder för att möjliggöra upp- och nedströmspassage

Exempel på åtgärder

Länstyrelsen
Västra Götaland

Fiskar kan vandra säkert nedströms - förbi den gamla kraftstationen

Figur 1. Före åtgärd. Vy nedströms mot kraftstationen genom öppningen i dammvallen.

Figur 2. Under pågående åtgärd. Vy nedströms mot den utrivna kraftstationen. De fallna träden samt träden längst ut på dammvallarna är nedtagna. Det fallna betongutskovet i åfåran har avlägsnats.

Fiskar kan vandra säkert nedströms - förbi den gamla kraftstationen

Figur 1. Före åtgärd. Vy snett uppströms mot kraftstationen från den vänstra stranden..

Figur 2. Efter åtgärd. Motsvarande vy som i bilden till vänster. Kraftstationen har avlägsnats och åfåran är återställd. Stenmaterialet i den bevuxna ön som bildades intill turbinsumpen har använts till att återställa åfåran. Nedfallna träd har avlägsnats.

Vägtrummmor

Exempel på fellagda vägtrummmor

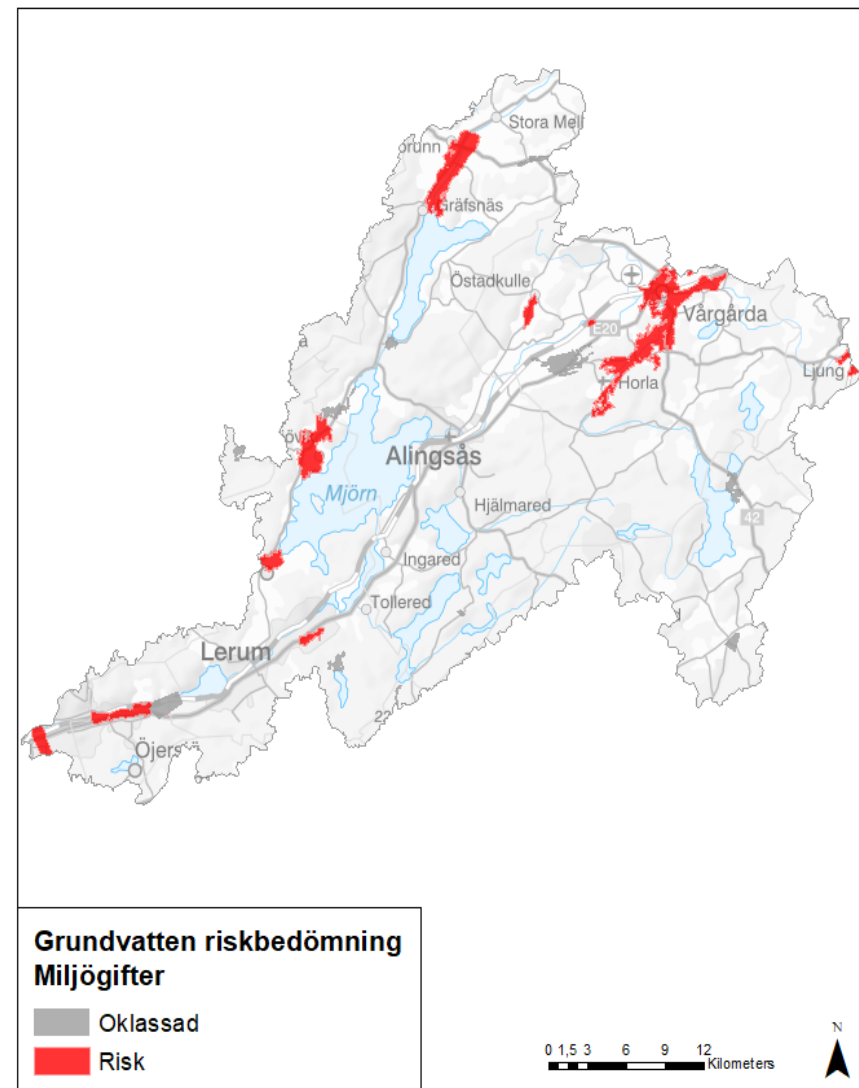
Exempel på hur det ska se ut

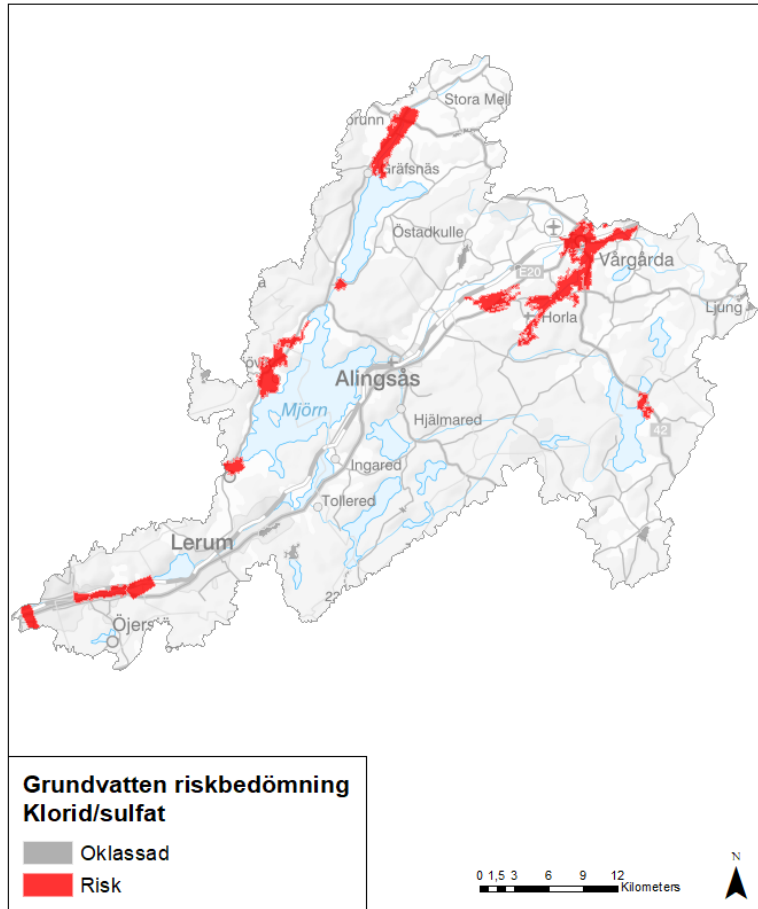

Förslag på åtgärder för miljögifter

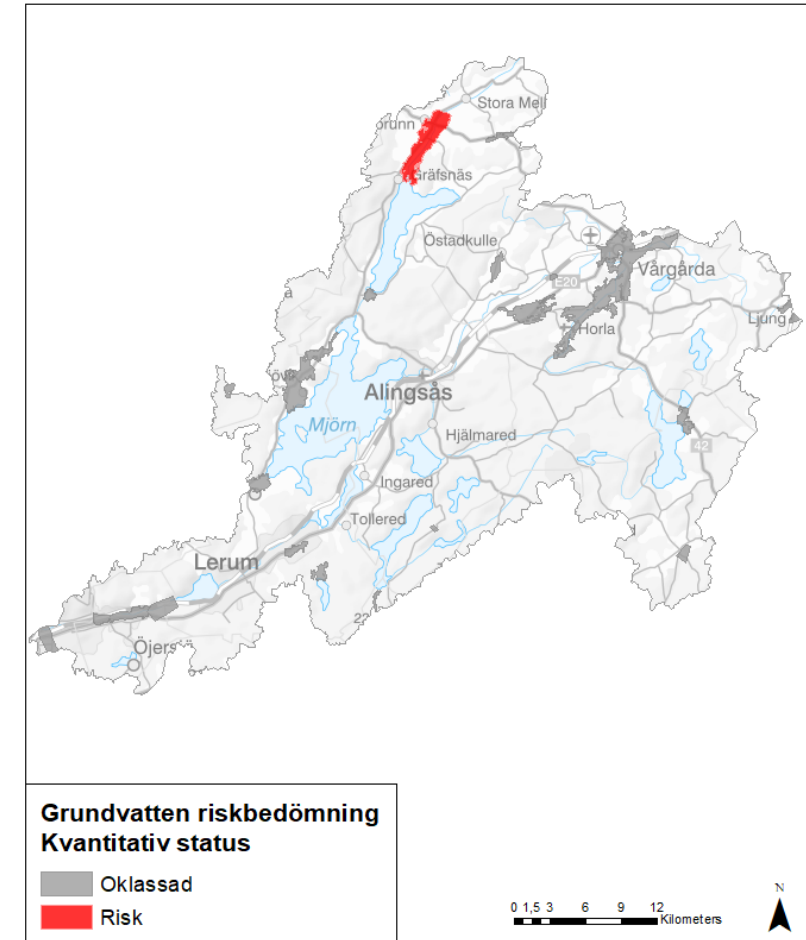
- Påverkanskällor:
  - Förorenade områden
  - Jordbruk
  - Vattenuttag
  - Historisk förorening
- Åtgärder
  - Efterbehandling av miljögifter
  - Dagvattensåtgärder

Förslag på åtgärder för grundvatten

- Påverkanskällor
  - Jordbruk
  - Klorid
  - Vattenuttag
- Åtgärder
  - Arbeta förebyggande
  - Vattenskyddsområde
  - Tillstånd för vattenuttag

Lämna synpunkter

Synpunkter är viktiga så de kommande årens vattenförvaltning baseras på ett genomarbetat och väl förankrat underlag

Så lämnar du synpunkter

1. Använd gärna webbenkäten på [Vattenmyndighetens hemsida](https://www.vattenmyndigheterna.se/vattenforvaltning/samrad-om-forvaltningsplan-atgardsprogram-och-miljokvalitetsnormer-2021-2027/lamna-synpunkter.html)¹
2. Du kan lämna synpunkter på enskilda vattenförekomster i [VISS](https://viss.lansstyrelsen.se)²

OBS! Kortare samråd tid för vatten med påverkan från vattenkraft den 1 mars – 30 april 2021 och dessa vatten får "samrådsknappen" först i mars

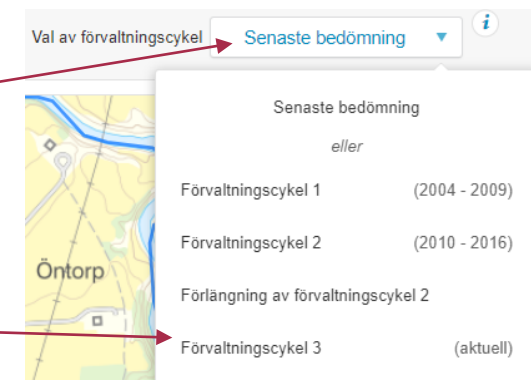
1) <https://www.vattenmyndigheterna.se/vattenforvaltning/samrad-om-forvaltningsplan-atgardsprogram-och-miljokvalitetsnormer-2021-2027/lamna-synpunkter.html>

2) Vatteninformationssystem Sverige viss.lansstyrelsen.se

1. I VISS finns denna:

2. Byt förvaltningscykel här

3. Till denna

4. Lämna synpunkter här

Lästips, möten m.m.

Lästips för vattenråd

1. Åtgärder i *förslag till Åtgärdsprogram* som riktar sig till kommuner och länsstyrelser

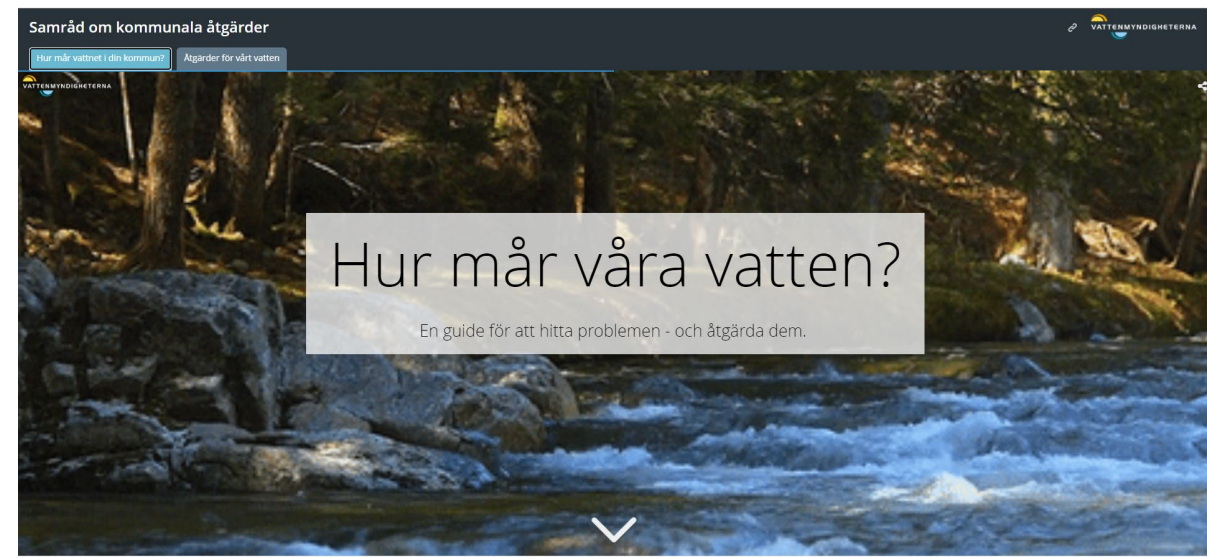
2. Kapitel 10 i *förslag till Förvaltningsplan* som handlar om utveckling av vattenarbetet 2021–2027

3. Läs om dina vatten i databasen [VISS](https://viss.lansstyrelsen.se)

- [Digital kartpresentation](#)¹ av påverkanskällor , statusklassningar, riskbedömningar samt förslag till åtgärder 2021 och framåt.
- [Digital presentation](#)² med fokus på kommunernas åtgärder i vattenförvaltningen.

1) <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/arcgis/apps/MapSeries/index.html?appid=0d5184a960834906af2e0fc72d8cd99d>

2) <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/arcgis/apps/MapSeries/index.html?appid=2cb14490c20c4f529583b3856d95c559>

Vattenmyndigheten Västerhavet har digitala möten för

1. Vattenråd **2 mars och 4 mars** - samma innehåll
2. Kommunpolitiker **20 och 21 jan**
3. Tjänstemän hos kommuner och länsstyrelser med tema: 1, 3 och 8 februari

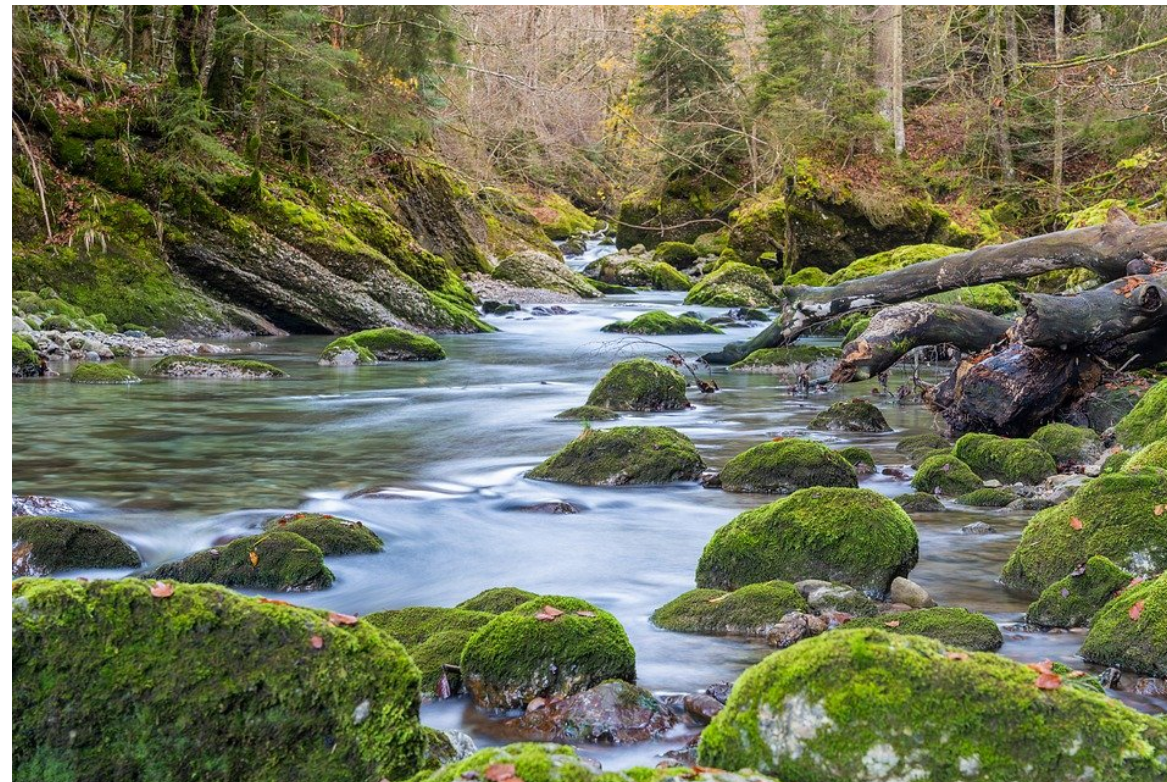
Nationellt samverkansmöte om vattenkraft preliminärt 18 mars

Anmäl dig här: [Kalender | Vattenmyndigheterna: https://www.vattenmyndigheterna.se/tjanster/kalender.html#query/*%3A*](https://www.vattenmyndigheterna.se/tjanster/kalender.html#query/*%3A*)

Efter samrådet

- Omarbetas planerna och vattendelegationerna beslutar om förvaltningsplan, åtgärdsprogram och MKN
- Havs- och vattenmyndigheten (HaV) förmedlar de färdiga planerna till EU-kommissionen

Tack!

Länsstyrelsen
Västra Götaland